

Protokol nahrávky*

Pamětník: Michal Čunderle (MČ)

Datum a místo natáčení: 13. 11. a 4. 12. 2024 v kanceláři Institutu umění – Divadelního ústavu.

Natočila a zpracovala: Alena Hrádková

AUDIONAHRÁVKA - 1. nahrávka	
0:00:00	Představení narátora. Narozený 8. 11. 1971 v Prostějově. Kromě dvou let, kdy s rodinou žili v Orlických horách, bydlel v Prostějově až do odchodu na vysokou školu. Matka Ludmila, rozená Bařinová, pocházela ze selského rodu, narozená 1972 v Uherském Hradišti. Otec Vladimír, zedník, narozený 1947 v Prostějově.
0:06:30	Linie matčina rodu. Matka matky (= babička MČ) přišla do Československa v roce 1945 nebo 1946. Přijela se skupinou českých a slovenských Rumunů ze Sedmihradska. Linie otcova rodu. Babička otce (= prababička MČ) pocházela z Gruzie. Z Ukrajiny si ji přivezl pradědeček legionář, který už ale měl na Moravě první rodinu. Sňatek byl tedy nezákonný, ona ale zůstala na Moravě. Babička (= babička MČ) jako ročník 1921 totálně nasazená v Berlíně, utekla do Rakouska, kde měla poměr s rakouským vojákem, narodil se strýc MČ. Vrátila do Prostějova, kde se vdala (= dědeček MČ) a měli další 4 děti, nejstarší byl otec MČ Vladimír. Rodina byla poznamenána původem, byli to vlastně z obou stran imigranti. Obě babičky: skromnost, vděčnost, síla, optimismus.
0:12:50	Vztah obou rodin nebyl idylický. Rod matky byl zemědělský, vesnický, rod otce dělnický, městský. V 90. letech, kdy už oba dědové byli po smrti, se babičky spřátelily. MČ měl kolem sebe velkou rodinu, byl hodně milovaný prarodiči a dalšími tetami a strýci.
0:20:30	První republika v Prostějově: silná židovská komunita, byli tam příchozí z Ruska, silná imigrantská východní komunita, pestrá společnost.
0:21:17	Základní škola a zájmy. Chodil na základní školu na Skálově náměstí (původně Masarykovo). Ve 3. třídě se přestěhovali do Orlických hor, měli tam hospodu. Na horách: jiné prostředí, jiní lidé, zdrsňel. Ambiciózní maminka ho vedla ke vzdělání a kulturním zálibám: rád četl, chodil do knihovny, zbožňoval filmy, s otcem chodil o víkendech 2–3 krát za víkend. Hrál na housle. Díky nátlaku matky dotáhl housle až k maturitě.
0:30:24	Gymnázium. Až do druhého ročníku na gymnáziu chtěl být námořníkem, ve 2. ročníku odjel do Jevíčka, kde bylo gymnázium, které připravovalo studenty na školy ve východní Evropě, měl dvě možnosti: Gdaňsk nebo Oděsa. Technický směr, cítil, že by nebyl spokojený. Inklinoval ke psaní, směřoval do humanitní oblasti. Oba rodiče byli méně vzdělání, matka se snažila, aby to dotáhl dál než oni.
0:35:05	Objevení divadla. Ve 3. ročníku gymnázia chtěla jejich parta vyhrát Wolkrův Prostějov. Zkoušeli s Janem Roubalem (vedoucí dramatického

* Protokol nepředkládá ověřená fakta. Reprodukuje informace v té podobě, v jaké je uvádí narátor. Případná vnější doplnění jsou odlišena hranatými závorkami.

	kroužku v Prostějově), přednášel jim také o teorii dramatu, dějiny divadla, dělali různé etudy, to ho bavilo. Přihlásil se na dramaturgii na DAMU, donucený matkou, nedostal se (říjen 1989).
0:40:37	Maturita a přijímací zkoušky. Dostal se do Olomouce na Pedagogickou fakultu, obor hudební výchova - němčina, zároveň se hlásil do Brna na Filozofickou fakultu, obor němčina - čeština. Při přijímacích zkouškách v Brně ho vzali i na divadelní vědu. Rozhodoval se mezi Olomoucí a Brnem, na popud Jana Roubala se rozhodl pro teatrologii plus češtinu v Brně. První dva ročníky školou volně proplouval, ve druhém roce propadl u postupových zkoušek z češtiny, začal se hodně snažit, státnice o rok později udělal výborně, lingvistika a její disciplíny ho začaly bavit.
0:49:50	Divadelní věda. Vedoucí Zdeněk Srna, asistent Petr Osolsobě, učil Ivo Osolsobě, časem se přidal Bořivoj Srba, který se stal vedoucím katedry. Byla dohromady divadelní a filmová věda, učil docent Smejkal. Každý čtvrtek chodili na artové filmy. Chodil hodně do divadel.
0:51:40	Bořivoj Srba. Srba si ho oblíbil, povahou slabší studenty rád „zaháněl do kouta“, takže se před ním MČ zpočátku bál mluvit. Náročnost studia, Srbova schopnost emocionality: uměl studenty na jednu stranu vystrašit, zatěžkat, na druhou stranu je dokázal „rozsvítit“, nadchnout pro obor. Srba si vybral MČ jako asistenta, což bylo hodně náročné.
0:58:33	1. ročník divadelní vědy. Nejdůležitější člověk z Brna, lidsky i profesně: Hana Ocetková (Brůžová), věnovala se tanci, dnes pracuje v muzeu. Libor Vodička. Bára Schnelle (Uhde), spolu byli první doktorandi u Evy Stehlíkové. Srba skončil na fakultě, nechal je „ve vzduchu“, ujala se jich Eva Stehlíková, vnesla jiný pohled, nový vítr. Další důležitý pedagog Ivo Osolsobě, snoubil zájem o sémiotiku se zájmem o pokleslejší žánry.
1:04:26	Ivan Vyskočil - začátek. Ve 4. ročníku divadelní vědy MČ napsal esej, kde srovnával Osvobozené divadlo, Semafor a Sklep. Srba ho navedl k Ivanu Vyskočilovi, určil mu ho jako téma diplomové práce. MČ nechtěl, ale sám neměl nic jiného, takže to přijal. První seznámení s Ivanem Vyskočilem. Přednáška v Brně: sémiotika, psychosomatika, „být svým hlasem, být svou řečí...“, sám na sobě demonstroval. Po přednášce ho Srba osobně seznámil s Vyskočilem, domluvili si konzultaci v Praze, Vyskočil ho vzal do třídy a „vystrčil ho na plac“ před lidi. MČ se cítil podvedený, ale zalíbilo se mu to, „plamen už byl zažehnut“. Rovnou se domluvili, další semester strávil ve škole u Vyskočila a psal diplomku „Dramatický text v pojetí Ivana Vyskočila“. Na vybraných 4 textech dokazoval hypotézu, že všechny Vyskočilovy texty mají dramatickou potenci. Diplomku dopsal, v Brně byl přijatý na doktorské stadium, měl ve škole u Srby značné povinnosti, také přednášel. Zároveň v Praze chodil na Katedru autorské tvorby k Vyskočilovi. Musel se rozhodnout, zvolil Vyskočila. Teatrologii v Brně dodělával dálkově.
1:14:25	Stáž ve Vídni ve 4. ročníku teatrologie. Byli první vlna studentů, kteří tam šli studovat, ještě to nebylo moc připravené. Sám si vybral předměty, chodil intenzivně na němčinu. Navázal kontakty, vztahy, které mu vydržely dodnes. Chodil hodně do divadla, zejména na operu. Viděl hodně dobrých inscenací s výbornými sólisty a hudebníky. Naučil

	se poslouchat vážnou hudbu a mít rád operu. Činohra ho moc neuchvátila.
1:23:40	Psaní. V Brně v té době nebyly velké publikační možnosti. Školní časopis Yorick. Kromě školních prací zkoušel psát volnou tvorbu, pokusy o autorské texty, písničky, skeče (pro prostějovské amatérské divadlo). Vyskočil mu nabídl, jestli nechce napsat o smyslu studia divadelní vědy, článek vyšel v Literárních novinách. Srba a další brněnští teatrologové si ho vyložili jako útok na brněnskou divadelní vědu, což neměl v úmyslu. Srba se ho „zřekl jako studenta“. Vyskočil mu vyčítal, že „mu zavařil“ u Srby. Se Srbou se pak už potkávali jen občas.
1:29:55	Začátky u Ivana Vyskočila. Vystudoval u Vyskočila autorské herectví, zároveň ho Vyskočil vyzval, aby mu asistoval. Ocítl se ve zvláštní dvojroli, zároveň studoval a zároveň některé předměty učil. Dneska už by tyto dvě funkce neslučoval. Vyskočil ho jmenoval asistentem paní [Vítězslavy] Fryntové s tím, že by mohl popsat její metodu výuky. Komplikovaný vztah s Fryntovou a jeho geneze.
1:40:06	Psaní pro SaD. Vyskočil ho dohodil Karlu Královi. Na zkoušku napsal hereckou analýzu Suchařípova Lebeděva v Ivanovovi. Obstál. Král byl výborný redaktor, přivedl ho ke psaní. Později přestal souhrou okolností (čas, energie, finance, školní povinnosti). Postupně se s kritickým psaním úplně rozloučil. Publikační činnost na DAMU, honba za body nutí k nadprodukci, později si vyčítal, že šlo spíš o kvantitu než o kvalitu.
1:46:06	Návrat na katedru teatrologie do Brna a kariéra na DAMU. Nejdříve ho vyzval nový vedoucí katedry teatrologie v Brně Pavel Drábek, aby šel učit. Zároveň ho oslovil Jan Hančil, kandidát na děkana na DAMU, a nabídl mu funkci proděkana. Nebylo běžné, že se funkcí ve škole ujímali mladí, děkan a proděkan měli být zejména osoby v oboru. Byl to velký tlak, kdy nesměli selhat, časově i organizačně hodně náročné období. Fungoval dvě období, skončil tím, že dostal infarkt. S odstupem si této doby cení, je vděčný za zkušenosti. S koncem úřední kariéry se mu uvolnily ruce pro autorské psaní. Při zpětném pohledu vidí, že psaní byla vždycky jeho hlavní linka, to, co dělá nejradši a čemu by se chtěl i dál věnovat.
1:51:10	Transplantace. Dostal infarkt, který špatně diagnostikovali, závažné zdravotní komplikace, došlo k nevratnému poškození srdce, po roce se našlo srdce, přišla transplantace. Velmi těžký fyzický stav. I proto se nechtěl vrátit do psychicky namáhavé funkce.
1:52:31	Vedení katedry autorské tvorby a pedagogiky. Jako vedoucí katedry zaangažoval jako spolupracovníky i studenty. Katedra se vnitřně hodně utužila. Druhé funkční období už dokončil se zatnutými zuby, do toho jako poslední rána přišel covid. Konflikty s vedením školy. Ke konci byl už zahořklý, celé mu to přestávalo dávat smysl. Změna ovzduší na vysokých školách. Těžiště oboru nebo učení: všichni mají být v komfortních pozicích. Konflikt jako něco nevhodného, může někoho přivést k traumatu, je nutné se toho vyvarovat Škrťá se proces přirozeného růstu, poznávání, nabírání zkušeností. Doufá, že se toto posune k vyváženějšímu stavu. Na katedře je MČ nyní docent v plném úvazku a garant magisterských oborů.

1:59:55	KONEC 1. AUDIONAHRÁVKY
2. AUDIONAHRÁVKA	
0:00:00	Založení Katedry autorského herectví a pedagogiky 1992 (možná 1994, o datu se vede spor). Vyskočil přišel na DAMU v roce 1990, stal se šéfem katedry činoherního divadla. Po určité době odešel, později přijal vedení Katedry autorské tvorby a pedagogiky. Spolupracovníci: Vítězslava Fryntová, Hana Smrčková, Libuše Válková, Zdeňka Kratochvílová, Ota Roubínek. První ročník: Lenka Vychodilová, Jiří Macháček, tzv. sklepácký vrh. Nebyli dovedeni k absolutoriu. Další ročník už z méně známých studentů. Vyskočilovy požadavky: vysoká originalita, studenti i z jiných oborů. Název katedry: původně to zřejmě měla být Katedra alternativního divadla, ale už loutkářská katedra se přejmenovala na Katedru alternativní a loutkové tvorby [nejdříve ALD, pak KALD], bylo by to nerozpoznatelné.
0:07:21	Sama o sobě doba plus Vyskočilova nezkrotná povaha a neochota se institucionalizovat, to si MČ dovede představit, že nebylo jednoduché. Když on sám do školy nastoupil, byl svědkem mnoha dramatických situací.
0:08:43	Autorské herectví. Ti osobití lidé, které Vyskočil bral do studia, měli být autorští herci, ale jejich pole působnosti mělo být daleko širší. Nejen estetické, jako herectví, rozhlas, televize, ale za pole působnosti považoval i povolání, kdy se člověk vyskytuje na veřejnosti, například lékař, právník, učitel. Herectví vysvětloval jako základní existenční postoj. Herec je ten, kdo nejen hraje, ale ví, jak jednat, učí se jak jednat, projevuje se spontánně a tvořivě na veřejnosti, do veřejného prostoru vstupuje aktivně a může stav některých věcí změnit. Autorský = autor je ten, kdo věci vidí, přináší novou myšlenku, je nespokojený se stavem věci, navrhne nějakou změnu, herec je ten, kdo je schopen ji uskutečnit = jednat, samozřejmě v jedné osobě. Jednoduše řečeno studující autorského divadla má být schopen nejen myšlenku najít, ale nápad i realizovat.
0:11:11	MČ přišel na katedru v roce 1995 na semestrální stáž z Brna. Děkanem byl Miloš Horanský a Vyskočil a Horanský byli v trvalém velkém antagonismu, ale zároveň si sebe zřejmě vážili a respektovali se. Katedra byla v té době v jakémsi zvláštním stavu, měla jen pár studentů, kteří tam byli často přítomni na základních předmětech a neměli pevný rozvrh, když se potkali a měli čas, tak měli hodinu.
0:14:00	Vyskočil trpěl tím, že měl málo a malých prostor, málo svých studentů, představoval si to tak, že by to bylo pracoviště, kam by mohli docházet studenti z ostatních kateder a on by je autorským jednáním, hlavně tím hlasem a řečí, osvětloval. Což vyžadovalo dvě podmínky, které nebyly naplněné: jednak, že s tím budou ostatní katedry srozuměné a nebudou to brát jako kradení dětí z hnízda a jednak, že na to budou mít ti studenti čas. Ani jedno z toho neplatilo. Navíc byl Vyskočil v napětí nejen s děkanem, ale také profesorem Jaroslavem Vostrým.
0:16:45	Škola Vyskočila donutila, aby bylo na katedře formálně všechno na úrovni ostatních kateder. Byly normální přijímačky a otevíral se normální ročník, ale katedra neměla nejlepší postavení a pověst

	na škole, takže se tam dostávali lidé, kteří se nedostali na činohru nebo na KALD, nebo kteří by se na jiné herectví ani nehlásili. Ne všichni dostudovali, ne ze všech měl Vyskočil radost. Nebyla to nejlepší atmosféra pro studenty, Kýžžený ideál bylo partnerství mezi pedagogem a studentem, ale realita to příliš neumožňovala. Petr Lébl: v jistém ohledu ideální student - partner. Jaroslav Dušek: není jisté, do jaké míry ho Vyskočil doopravdy učil, byl to spíš vliv Vyskočila konáním, osobností, příkladem, rozhovory. To byla velká Vyskočilova doména pro ty studenty - nestudenty. Zřejmá je analogie divadlo - nedivadlo, škola - neškola, student - nestudent, učitel - neučitel.
0:23:30	Rozpravy o psychologii. Vyskočilův ohromný entuziasmus, hlavně u dialogického jednání nebo rozprav o psychologii. Předčítal Oázu štěstí Eugena Finkavětu po větě a komentoval ho. Bylo to vlastně výkladové čtení. Nechtěl, aby se tyto hodiny nahrávaly, protože nešlo o klasické přednášky, bylo to založené spíš na setkání, na aktuálním stavu, vždycky v něčem podobné, ale pokaždé jiné.
0:25:30	Dialogické jednání. V době, kdy na katedru přišel MČ, oslovil Vyskočil studenty činohry, kteří k němu už chodili: Petr Vydra, Martin Myšička, Martin Finger, Igor Chmela, Tomáš Komárek, každému dal jednu skupinu, kterou vedli. Vyskočil byl supervizorem. Tento koncept dlouho nevydržel, nebyly na něj peníze. MČ chodil do skupiny k Martinu Fingerovi, rád na to vzpomíná. Hodiny byly absolutně řízené Vyskočilem, jeho náladou, jeho osobností. Později se ustavila změna pravidel: stálý čas, stálé pořadí, asistent do toho nezasahuje. Dialogické jednání je průnik psychologických poznatků s hereckou zkušeností a s hereckými teoriemi hlavně Stanislavského a Brechta. Je založené na samomluvách, člověk přijde před ostatní do okruhu veřejné samoty, dělá jako že je sám, ale sám zároveň není, jedná sám se sebou. To, co si z těchto hodin člověk vezme, je čistě jeho zájem a zodpovědnost. Což pro školu, která má prokazovat, co se student naučí, není ideální.
0:33:52	Pro Vyskočila byla univerzita prostor pro kultivaci a setkávání. Potkávají se zde svobodní studenti a svobodní učitelé a společně partnersky pracují na věcech, které později mohou mít společenský, možná politický dosah. Osobitý jedinec, který se nejdřív pokouší sám sebe poznat prostřednictvím psychosomatiky, pozoruje, jak je to s jeho tělem, jak se hýbe, jak dýchá, když mluví, co mluví, a postupně by se mohl dostat do fáze, kdy může komunikovat s ostatními, aby mohl tvořit něco společného. Jde o sebeuvědomování a sebezpřijetí, ne každý je schopný a ochotný to zvládnout. Jde o odvahu k velmi riskantní a nejisté cestě. Vzniká velká důvěra, vazba mezi učitelem a studentem. Jde totiž také o bolestivé, úmorné, nejisté procesy. Ve Vyskočilově podání ale mimořádně zábavné.
0:39:37	První spolužáci. V ročníku byly dvě zralé herečky, Marie Durnová a Jaroslava Pokorná. Dále MUDr. Lubor Šplíchal, oční chirurg, který vždy tíhnul k činohře vysoké kvality. Vyskočil si od něj naopak sliboval, že nějak propojí oba obory. Lubor Šplíchal se prosadil jako činoherní herec. Jiří Holý, který později odpadl, ale pomohl MČ s bydlením, sehnal mu pokoj v bývalém nevěstinci v Soukenické ulici. Jiří Holý pracoval se světly, škola se mu líbila, ale nechtěl do ní investovat více času. Lucie Březovská, výrazná figura s mimořádným hlasovým a

	pěveckým fondem, velice milá, osobitá a talentovaná, později až příliš těžila ze svého vzhledu. Helena Šperlíková, čechoněmka s velmi pěkným hlasem, která se ale s paní Válkovou nepěkně rozešla. Tereza Roglová, přišla z HAMU, operní zpěv, hlasově výborně vybavená, groteskní citění, na dialogickém jednání vynikala, výrazná mimika. Lucie Vačkářová, přišla z činohry, měli s Vyskočilem velice silný vztah, který se pak změnil. Vyskočil chtěl, aby s ním budovala katedru, ale nenaplnila jeho ambice. Kamarádka Lucie Vačkářové, výrazná Klára Melišková, která chodila také na dialogické jednání, byla v ročníku Miroslava Krobota. Tomáš Komárek, později vystudoval psychologii a stal se psychologem a psychoterapeutem.
0:53:05	Vyskočilova vstřícnost. Těžko se odlišovalo, kdo byl student a kdo učitel. Studentů katedry bylo málo, chodilo tam hodně studentů nejen z jiných kateder, ale i z jiných škol, jakoby z ulice. Poměrně brzy chtěl Vyskočil po těch, kteří studovali a které si oblíbil, aby začali učit, asistovat, i když na to kolikrát nebyli ještě připraveni. Určitá nepřehlednost patřila k tehdejšímu stavu katedry.
0:54:28	S Vyskočilem mimo školu. Škola pokračovala odpoledními posezeními v hospodách, dvakrát až třikrát týdně. Důležité bylo Divadlo Na zábradlí, kde měl Vyskočil v divadelním baru svůj kout, měl to tam rád, vyprávěl, kázal, vedl monology. Při hospodských konfliktech se občas neovládl. Ne všichni si zvykli na občasnou prchlivost. MČ si říkal, že trpělivost, kterou má ve škole, oddanost oboru, zvědavost na studenta, není nevyčerpatelná. To bylo důležité taky pro uvědomění si jeho lidskosti a komplikovanosti.
1:05:05	Hančilovo [Jan Hančil, děkan] vedení DAMU. Po předchozích neklidech, které vyvrcholily za vedení profesora Mikeše, se škola hodně rozhádala mimo jiné i kvůli tomu, že docházelo k živelným pokusům pokusům ji reformovat. Což ztroskotalo na tom, že katedry nebyly s to se na něčem domluvit, sjednotit, což nejde udělat svrchu. Za Hančila se pak všechno totálně zklidnilo, škola se dostala zpátky ke komunikativnosti.
1:06:22	Zdravotní problémy MČ a změna vztahu s Ivanem Vyskočilem. V roce 2013, po špatně diagnostikovaném infarktu a těžkých zdravotních problémech, MČ podstoupil transplantaci srdce. Léčil se rok. Když se poněkud předčasně do školy vrátil, byl pod léky a dlouho mu trvalo, než se socializoval. Měl málo energie, ale dál vedl katedru, což bylo provozně nutné. Pro Vyskočila se stal nepřítelem číslo jedna. Před MČ vedl katedru Přemysl Rut, to mělo stejný průběh: Vyskočilem byl opěvovaný, ale jakmile katedru převzal, ocitl se na druhé straně a Vyskočil byl k němu kritický a nespokojený. To samé se stalo MČ, Vyskočil měl k němu spoustu výhrad, ale ne otevřeně. MČ se rozhodl, že s ním do konfliktu nepůjde. Jak Vyskočil stárnul a ztrácel síly a pozice, přibývalo jeho reptání a kritik. Bylo to nepříjemné období. Zhodnocení vztahu MČ a Ivana Vyskočila. Vzájemný vztah měl přirozený vývoj. Prvních deset let bylo úplně hvězdných a nikdy na ně nezapomene, nezapomene taky na to, co všechno ho Vyskočil naučil, k čemu ho přivedl. Potom ztratili společné téma. Ve škole spolu byli od roku 1995 až do Vyskočilovy smrti, což je víc než 25 let. [Přepočítává

	a poupravuje roky]. Od roku 2010 už to nebylo tak skvělé, po infarktu, což bylo v roce 2014, to s jejich vztahem šlo z kopce.
1:14:56	I dále MČ na katedře učil, což bylo nutné i kvůli základní kondici. Témata, která Vyskočil nastolil, ho zajímala vždycky, atraktivitu pro něj učení neztratilo. MČ učí Výchovu k řeči. Vyskočil se od názvu předmětu Jevištní řeč se distancoval, představoval pro něj jen prázdný pojem, dnes používají Řeč nebo hovorově Přednes. Po roce chození na dialogické jednání nabídl Vyskočil MČ, zda by se chtěl stát asistentem dialogického jednání, což odmítl, šel do toho až za další rok. Nabídka byla překvapivá a předčasná. Začal tedy asistovat Dialogickému jednání nejdříve s Janem Hančilem na činoherní katedře v ročníku Miloše Horanského. Jeden rok, dost namáhavé, na činohře nebylo ovzduší pro tyto aktivity příznivé. Vyskočil ho také jmenoval asistentem Ady Fryntové [viz první nahrávka], bylo to dramatické, ona ho brala jako konkurenci, s věkem chápe, že ji ohrožoval v pozici, ve které byla unikátní a dominovala v ní.
1:22:25	Jak prakticky probíhala výuka? Nejdřív rok přisedával jako student na KALD u ročníku Jana Schmida, což probíhalo tak, že do hodiny nezasahujete, jen slyšíte, vidíte, vnímáte. Když byl prohlášen za asistenta, našel svoje první 4 studentky: Andrea Sodomková, Renata Vosecká, Kateřina Zuzaňáková [Karolína Urbánková], Martina Musilová, učil je tak, jak učila jeho paní Fryntová. Začal se Společenským katechismem Gutha-Jarkovského. Jako cvičení výborné, člověk by se měl naučit mluvit po smyslu, aby mu bylo rozumět. Soustředili se na sdělování smyslu textu. Pracovali spolu 2 semestry. Postupně se začal zapojovat do práce na katedře, dostal místo asistenta. Vždycky ho zajímalo propojení řeči s dialogickým jednáním a autorským čtením. Také ho ovlivnilo při jeho vlastním autorském psaní. Lapidárnost při psaní.
1:29:00	O vlastním psaní. Prvotinu „Jak byla vos Marcelka ráda, že je“ psal pro seminář autorského čtení. To znamenalo, že se texty četly dokola a studenti je komentovali - a hodnotili nejen texty, ale i způsob čtení. Vyskočilův špatný sluch, že kterého vyplýval způsob přednesu říkat mu „do ucha“. Nikdy také texty nečetl, jen je poslouchal. Vyskočil pobízel studenty k tomu, aby se rozepsali, hledali si svá témata. MČ měl ve Vyskočilovi podporu. Uvědomil si, že se psaní chce věnovat. Svoje texty píše s ohledem na to, aby „šly do pusy“, přeřikává si je, v duchu je slyší.
1:32:28	Jevištní pokusy: říkali jim scénické črty, takové dramatičtější čtení nebo rozehrávání. Některá podnikal sám, některá s bratry Zichovými [Jan a Jakub Zichovi], podle příležitosti. Vyskočil ho podporoval ve vystupování. Otužilost ve vystupování před publikem. Zkušenost: prvních několik minut se lidem jejich produkce nelíbila, vzbuzovali neklid až odpor v publiku, ale asi v 90 procentech se jim podařilo obrátit publikum na svou stranu. Pocity vítězství. Negativní energie přetvořená v pozitivní. 40–50x vystupovali s „Vosou Marcelkou“ a „Bubelou“. Divadelní hru „Jak Mařenka a Boženka koukaly aneb Pohádka mládí“ napsal na brigádě v Německu, pro dramatický soubor v Prostějově. Velký úspěch, text otiskli v Amatérské scéně. Po letech byl osloven

	z Minoru, zda by něco nenapsal, tak ho použil. Na základě tohoto úspěchu napsal ještě jednu hru „O cizím kořenovi“. Nedopadla už tak dobře, málo dramatická. Z této hry vznikla kniha „Bubela“ (knižně 2012, Brkola]. Zůstal u psaní tímto vyprávěcím stylem. Neví, proč nepsal další dramatické texty. Píše pro Českou televizi pohádky. Myslí, že by snad něco napsal pro divadlo, kdyby se byl s někým dobře potkal.
VIDEOZÁZNAM	
Stopáž 0:17:14	Jak MČ poznal pedagogy autorského herectví Ivana Vyskočila, Adu [Vítězslavu] Fryntovou a Libuši Válkovou. O jejich způsobu výuky a jak na něj jako pedagogové i lidé působili. Šlo o to se zcitlivět, soustředěněji vnímat zejména sám sebe, pěstovat schopnost sebeponětí, sebevidění, sebeslyšení, zpozornět se. Uvědomit si, že to, co člověk dělá automaticky, bezděčně, při pozorném vnímání zachycuje a zkouší „vnitřním hmatem“ uchopit a změnit.
	KONEC VIDEONAHRAVKY

- * Protokol nepředkládá ověřená fakta. Reprodukuje informace v té podobě, v jaké je uvádí narátor. Případná vnější doplnění jsou odlišena hranatými závorkami.